

KLIMA OG BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGI

DANSK ORIENTERINGS-FORBUND, AUGUST 2023

Denne strategi sætter rammerne for hvordan vi i Dansk Orienterings-Forbund vil arbejde med og tage ansvar for at bidrage til at løse klimakrisen og skabe en mere bæredygtig orienteringssport.

HVAD ER ORIENTERINGSSPORTEN FOR EN STØRRELSE I ET KLIMA- OG BÆREDYGTIGHEDSPERSPEKTIV?

Orientering udøves primært udendørs i naturen og alle udøvere har derfor et nært forhold til både den vilde og plejede natur. Vi mærker hvad ændret klima og ændret belastning af naturen og miljøet betyder for vores omgivelser, ser det ansvar sporten har, for at bidrage til at løse udfordringen og vil derfor forme en strategi for klima og bæredygtighed, for at reducere sportens aftryk på den natur vi holder af.

Vores sportsarena er naturen, der igennem orienteringskortet omdannes til den facilitet vores sport udøves i. En facilitet, der ikke kræver at der skabes og bygges til, for at rumme vores sportsudøvelse. Langt hovedparten af orientering udøves ved træningsaktiviteter arrangeret af DOF's klubber og ved ikke-medlemmers brug af Find Vej-aktiviteter tæt på bopælen.

Belastningen ved at forberede selve træningen, i form af printede orienteringskort og udsætning af markeringsmateriale (orienteringsskærme), er beskeden, da skærmene genbruges år efter år og sættes ud til fods eller på cykel. Når vi laver stævner, opbygges "stadion" (kaldet stævnepladsen) fra bunden, typisk med materiel som udvikles og ejes af klubberne kollektivt eller hver for sig, og som genbruges år efter år. Vores største og mest markante belastning på klima og miljø er derfor vores transport til og fra træning eller konkurrence. Denne belastning er givetvis ikke større end i andre sportsgrene, men det er der vi med ændret adfærd kan ændre orienteringssportens aftryk markant.

Ved træning og konkurrence færdes vi i en natur som vi deler med flora og fauna. Brugen aftales med skovejerne, for at vores aftryk er mindst muligt og ikke mærkbar for planter og dyr. Aktiviteter med under 150 deltagende på samme dag, skønnes af Naturstyrelsen til ikke at have betydning for flora og fauna i langt de fleste tilfælde, mens aktiviteter med flere end 150 deltagere (hvad der vurderes, er gældende for hvad der svarer til 5% af den samlede aktivitet), har aktivitetsfrie zoner med i planlægningen, hvor følsom flora og fauna kan have fred på de dele af året hvor det er nødvendigt. På den måde undgår orienteringssporten at lave blivende belastning og påvirkning af naturen.

Fortællingen i orienteringssporten har altid været grøn; vi har ingen strømslugende og vedligeholdelseskrævende faciliteter, vi holder af naturen, og derfor passer vi på den, og vi er veluddannede og bevidste borgere, der tager ansvar for det fælles bedste i samfundet. Den fortælling holder stadig, og sammenligner vi orienteringsløb med fx forskellige facilitetssportsgrene, især de indendørs, er vi grønnere. Vi kan dog blive endnu mere grønne og vi må ikke hvile på laurbærrene. Det internationale orienteringsforbund IOF har nedsat en komité for området hvor DOF deltager i arbejdet, for også internationalt, hvor outdoor og naturligdelte deltagere fra det meste af verden rejser efter oplevelserne med orientering, kan sporten gøre mere.

Præmissen er at vi KAN gøre en forskel. Vi er en lille sport, med et begrænset aftryk, men det er ikke en undskyldning for ikke at bidrage til den grønne omstilling så godt vi kan, og være ambitiøse med vores indsats som certificeret forbund i Grøn Idræt.

HVORDAN FORSTÅR VI VORES ANSVAR FOR AT BIDRAGE TIL AT LØSE KLIMAKRISEN OG BÆREDYGTIGHED I ORIENTERINGSSPORTEN?

Mange steder defineres bæredygtighed som en opfyldelse af nuværende generationers behov, uden at kompromittere fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov, og det princip, kan vi også tage udgangspunkt i, i Dansk Orientering.

I en orienteringsløbs-sammenhæng, handler det om, at der stadig i fremtiden skal findes naturområder vi kan løbe i og at klimaet udtrykt i vejret og fx ekstreme vejrhændelser, skal tillade sportsudøvelse i det fri. Derfor ser en definition af bæredygtighed i Dansk Orienterings-Forbund således ud:

Bæredygtighed i Dansk Orienterings-Forbund, er forståelsen af at vi som orienteringssport tager ansvar for, at vi, med vores nuværende aktiviteter og ressourceforbrug i kontekst af sporten, bidrager til en fremtid, hvor det fortsat er muligt at løbe orienteringsløb i den danske natur.

Ud fra den, meget brede, definition, er det i vores alles interesse at begrænse sportens udledninger af drivhusgasser, forbrug af ressourcer og påvirkning af vores naturlige miljøer på en negativ måde. Vi kan selvfølgelig ikke gøre det hele selv, men vi kan gøre vores - og det SKAL vi!

HVAD ER DE VIGTIGSTE FOKUSOMRÅDER OG TILTAG PÅ OMRÅDET, FOR DANSK ORIENTERINGS-FORBUND?

Indsatsen på klima- og bæredygtighedsområdet, har to store fokusområder i forhold til tiltag, hvor vi mener at vi som forbund kan gøre en forskel: Transport og stævner. Dertil er der nogle mere generelle tiltag, der i højere grad handler om dialog og udbredelse af dagsordenen, og alle tre områder er beskrevet med konkrete tiltag nedenfor.

TRANSPORT

Vores største og mest markante belastning på klima og miljø er vores transport til og fra træning eller konkurrence. Denne belastning er givetvis ikke større end i andre sportsgrene, men det er der vi med ændret adfærd kan ændre sportens aftryk markant.

Vi vil motivere og nudge alle forbundets medlemmer til mere samkørsel og mindre bilkørsel til både træning og konkurrence.

Det betyder at vi vil udbrede viden om de systemer, der allerede findes til at arrangere samkørsel, fx vores primære kalender- og tilmeldingssystem O-service, at vi vil opfordre vores stævneledere på alle større konkurrencer til at prioritere samkørsel i deres formidling og organisering af deres stævner, at vi vil kræve at der indberettes info om km og transportform ved kørselsgodtgørelse og at vi internt i forbundet (fortsat) vil fremdyrke en kultur blandt de ansatte, hvor samkørsel og brug af offentlig transport er det naturlige valg.

Indsatsen skal coaches af vores ansvarlige i forbundets hovedbestyrelse, men udføres og drives af ansatte og frivillige i samarbejde med græsrodder og ildsjæle i klubberne. Hovedbestyrelsen legitimerer og anerkender indsatsen.

MÅL FOR INDSATS

Målet for indsatsen er at vi samlet set som sport, transporterer os i færre biler og i stedet kører sammen eller benytter offentlig transport.

Kørsel ansatte og frivillige

Forbundets ansatte opfordres og påvirkes til mest mulig offentlig transport og er forpligtede til at sørge for at ingen unødvendige kilometer køres i bil alene.

Forbundets frivillige, der modtager kørselsgodtgørelse, påvirkes til mere samkørsel og til at afholde landsdækkende møder online i højere grad. I tilfælde af at samkørsel ikke er muligt, da forsøges det at rejse til møder med offentlig transport.

Målinger

Vi vil måle på al transport som kompenseres via forbundets midler for via opmærksomheden at fremme mindre belastende transport eller mindre transport.

Vidensdeling

Vi vil samle mulige initiativer til at reducere transportbelastning ude i klubberne og gøre alle erfaringer og målinger tilgængelige på vores platforme.

Håndbøger og uddannelse

Vi vil udvide og udvikle vores online uddannelse og erfaringsbase med flere online møder for både unge, ældre, øvede/uøvede arrangører, med fokus på samkørsel og organisering af transport til træning.

Kampagne om samkørsel

Vi vil i flere omgange køre oplysnings- og opfordringskampagner med fokus på samkørsel både til træning og stævner, for at sætte fokus på emnet og fordelene ved at køre sammen.

MERE BÆREDYGTIGE STÆVNER

Det er ved stævner og konkurrencer at vi mødes på tværs af klubtilhørsforhold, og det er det sted hvor vi som forbund kan påvirke flest til en mere bæredygtig livsstil.

Vi vil sikre at nationale mesterskabsstævner alle skal have en bæredygtighedsplan og dokumentere deres tiltag. Vi vil via online uddannelse nudge flere arrangører til at blive endnu mere bæredygtige, og vi vil have en stadig opmærksomhed på bæredygtighed på vores platforme.

MÅL FOR INDSATS

Målet for indsatsen, er at vi med en mindre belastning kan afvikle mindst lige så mange stævner, og at deltagerne skal kunne se de lokale tiltag til det pågældende stævne. Vi vil opnå at deltagerne på en positiv måde holdes opmærksomme på en mere bæredygtig livsstil, som de kan tage med hjem og lade sig inspirere af, i deres hverdag og når de kommer i klubberne.

Da transport er der hvor den største gevinst kan opnås i forhold til at reducere belastningen af vores sport i forbindelse med stævner, vil vi måle på transport til større stævner. Belastning ved forskellige transportformer adderes og måles. Vi har allerede startet dette for ansatte og har flyttet meget transport fra enkeltpersoner i bil til offentlig transport eller online møder frem for fysisk fremmøde.

Målinger af transportbelastning til stævner

Vi vil kvartalsvis måle på den samlede transportbelastning. Vi vil måle på enkelte stævnens transportbelastning, i samarbejde med progressive arrangører.

Videns- og ressourcedeling

Vi vil fortsætte med at vækste vores netværk af grønne stævneledere, hvor arrangører og frivillige får ny viden på webinarer og deler erfaringer, bekymringer, begejstring og løsninger på online møder og workshops. Vi vil samle mulige initiativer til at reducere belastningen til stævner og gøre alle erfaringer og målinger tilgængelige på vores platforme. Vi vil igennem netværk af grønne stævneledere sikre erfaringsudveksling i forhold til løsninger og facilitere at de ressourcer, som fx formuleringer til fondsansøgninger, batteriløsninger til drift af IT og skemaer til registrering af udledninger, deles i netværket.

Håndbøger og uddannelse

Vi vil udvide og udvikle vores online uddannelse og erfaringsbase med flere online møder for både unge, ældre, øvede/uøvede arrangører, med let tilgængelige tjeklister og tips, både for dem der starter fra bunden, uden at have lavet tidligere tiltag, og dem der vil gøre den helt store forskel.

Vi vil stille materiale og uddannelse til rådighed for alle stævnearrangører og frivillige på flere områder i forhold til stævner, herunder transport, forplejning, materialer, energi og naturhensyn. Helt konkret udarbejdes der en håndbog til grønnere stævner.

Unge ambassadører

Deltagerne på vores ungdomskurser vil alle få introduktion og motivation til bæredygtig adfærd til stævner og konkurrencer.

VIDEN OG EJERSKAB OVER DEN GRØNNE DAGSORDEN

Vi tror på at energien primært ligger udenfor de normale kommunikationsveje mellem forbund og klubber hvor vi kommunikerer via kredsledermøder for klubledere og direkte til klubbernes formænd. Vi vil via forbundets ansatte, grønne netværk for stævneledere og unge, og på vores uddannelses- og kursusaktiviteter, nå ud til græsrodder i klubberne som kan være med til at drive en aktiv grøn agenda.

Vi vil nå de grønne græsrodder via vores magasin, vores sociale platforme, ved direkte kontakt til dem, der allerede har vist interesse, og via netværket til at få skabt et ejerskab for agendaen, der kan være med til at skabe resultater ude i klubberne. Vi vil parallelt med dette sende information ud og sætte møder op ved klubledermøder for at sikre formel godkendelse og accept af en ændret dagsorden for vores sport.

Ansatte og frivillige skal udvikle redskaber og inspiration til brug ude i klubberne, og producere uddannelsesmateriale der kan bruges når budskabet skal deles med deltagere på alle vores kursusaktiviteter for børn og unge.

Dialogkassen

Vi vil introducere Dialogkassen på workshops i ti af vores mest aktive klubber, til inspiration og for at sikre at samtalen om bæredygtighed bliver sat i gang. Vi vil også tage Dialogkassen med til vores Ungdoms- og juniorkurser i efteråret 2024 (U2 for de 13-16-årige og junior for de 17-20-årige).

Håndbøger og uddannelse

Vi vil udvide og udvikle vores online uddannelse og erfaringsbase med flere online møder for både unge, ældre, øvede/uøvede arrangører, med let tilgængelige tjeklister og tips til mere bæredygtighed i klubben, både for dem der starter fra bunden, uden at have lavet tidligere tiltag, og dem der vil gøre den helt store forskel. Helt konkret udarbejdes der en håndbog til grønnere klubliv.

Landsholdsambassadører

Alle på vores landshold vil modtage information og uddannelse i mere bæredygtig satsning og vi vil få ambassadører imellem dem til at fremme budskabet, via formidling af deres personlige historier og tiltag for en grønnere og mere bæredygtig fremtid, også som eliteatlet.